

Skattedirektoratet

Samhandlingsforum - gevinstrealisering

7 mars 2012

Arne Thorstensen, Skattedirektoratet

Innhold i presentasjonen

- SKDs status Altinn I
- 2008: SKDs merverdi med Altinn II (tverrsektoriell orientering)
- 2008: Kontinuitet i eksisterende tjenester
  - Status
- 2008 : NYTTE All - KS1 – KS2 , business case SKD – eDialoger
  - Altinns infrastruktur er forutsatt
  - Leveranser All – v 2.0
  - Status
- Gevinstrealisering All – noen spørsmål / observasjoner
- BRs prioriteringer iht 2010 analysen ???

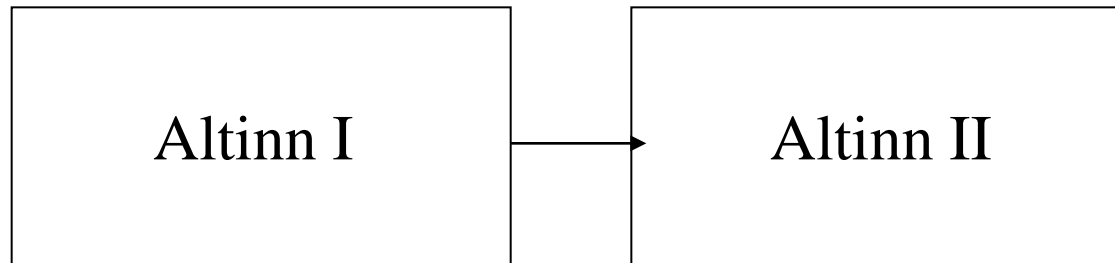
- e-tjenester i produksjon til
  - Innbyggere
  - Næringsliv
- 60 – 95 % rapporteringsvolum på tjenestene

- Lite nyttepotensial knyttet til økt innrapportering av eksisterende tjenester.
- Nye enkelttjenester kan realiseres i AI – (ikke behov for AI for det)

- KRAV om kontinuitet i eksisterende tjenester ved overgang til AI.

21 tjenester

Selvangivelsen med ca 50 ulike vedleggstjenester

Status 2012 - eksisterende tjenester

:

19 tjenester satt i produksjon pr jan 2012

2 tjenester gjenstår i 2012

Selvangivelsen med vedlegg i 2013

- **Sikre kontinuitet i sluttbruker-tjenestene**
  - 1) Overføre alle tjenestene fra AI til AII
  - 2) Overføre alle tjenestene fra OR til SERES
- **Kvalitetssikre ny funksjonalitet med vekt på**
  - 1) Tjenestetypen samhandlingstjeneste
  - 2) Autorisasjonsløsningen
- **Klargjøre for eDialoger**
  - etablere og beskrive "Rammeverk i AII for eDialoger"
  - SKD's arkitektur for samhandling
  - Teste funksjonalitet i AII for samhandlingstjeneste
    - Nødvendig tjenesteutvikling for teste og godkjenne samhandlingstjeneste og eDialog rammeverk i AII
    - Piloter – SkatteDialogen, NavneDialogen

- Svært begrenset nytte for SKD knyttet til enkelttjenester ved å gå fra AI til AII – lite potensial for økte volum i tjenestene.

- Stor potensiell nytte knyttet til tverrsektoriell samhandling:
  - Tverrsektorielle eDialoger
  - 827 mill av 1.800 mill i opprinnelig analyse fra BR.

- SKD har vært driver for å få på plass funksjonalitet i AII knyttet til samhandling / eDialoger

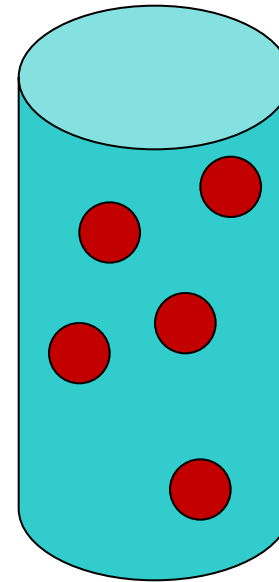
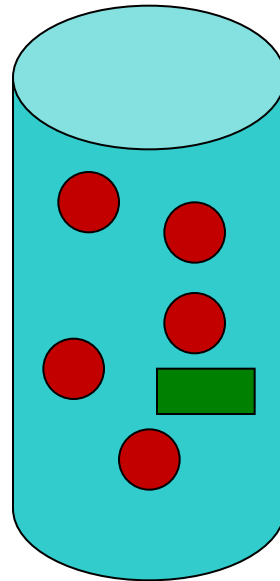
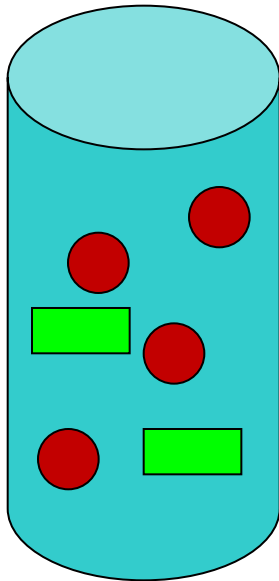

- **Estimat for eDialog ved dødsfall – fra utredningsfasen i SKD**

- **Stort potensial for økt nytte når flere eDialoger realiseres**
  - Krever felles offentlig strategi
  - Felles langsiktig retning
  - Tilrettelegging for bruk av felleskomponenter

- **Usikkerhet knyttet til nødvendig investeringsbehov**
  - Knyttet til utvikling av arkitektur og nye tjenester i samhandlende etater
  - funksjonalitet i første versjon av samhandlingstjenesten i All – behov for forbedringer – tilleggsinvesteringer

- **Framdriftsrisiko**
  - All leveransen – kvalitet og funksjonalitet
  - styringsmodeller og synkronisering av – arkitektur- og tjenesteutvikling for nye tverrsektorielle eDialoger

Etater 1 – løsninger i egen silo

Typer: Innsending, melding, oppslag, lenke

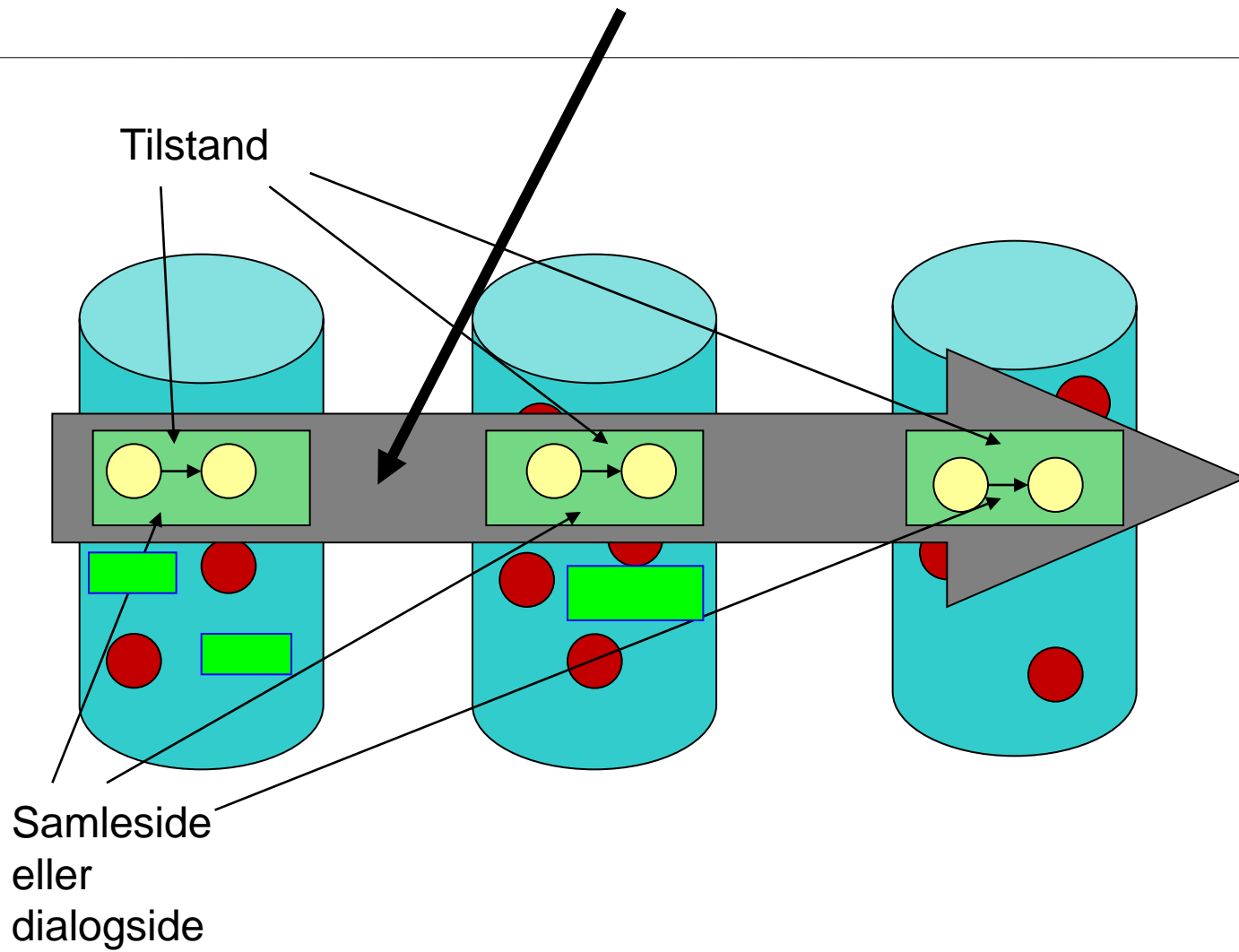
Type: Samhandling

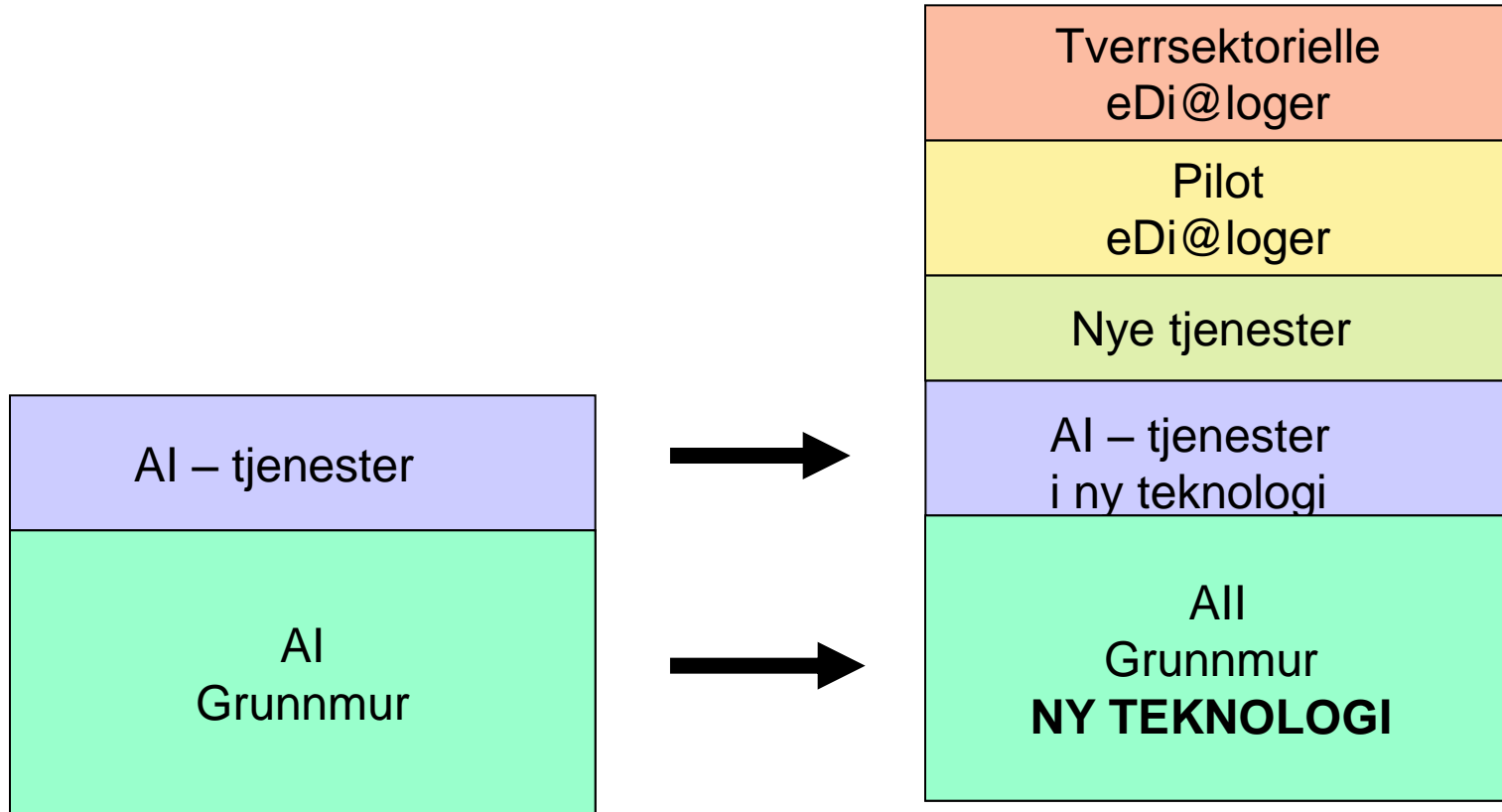

Etater 2 --- eDialog

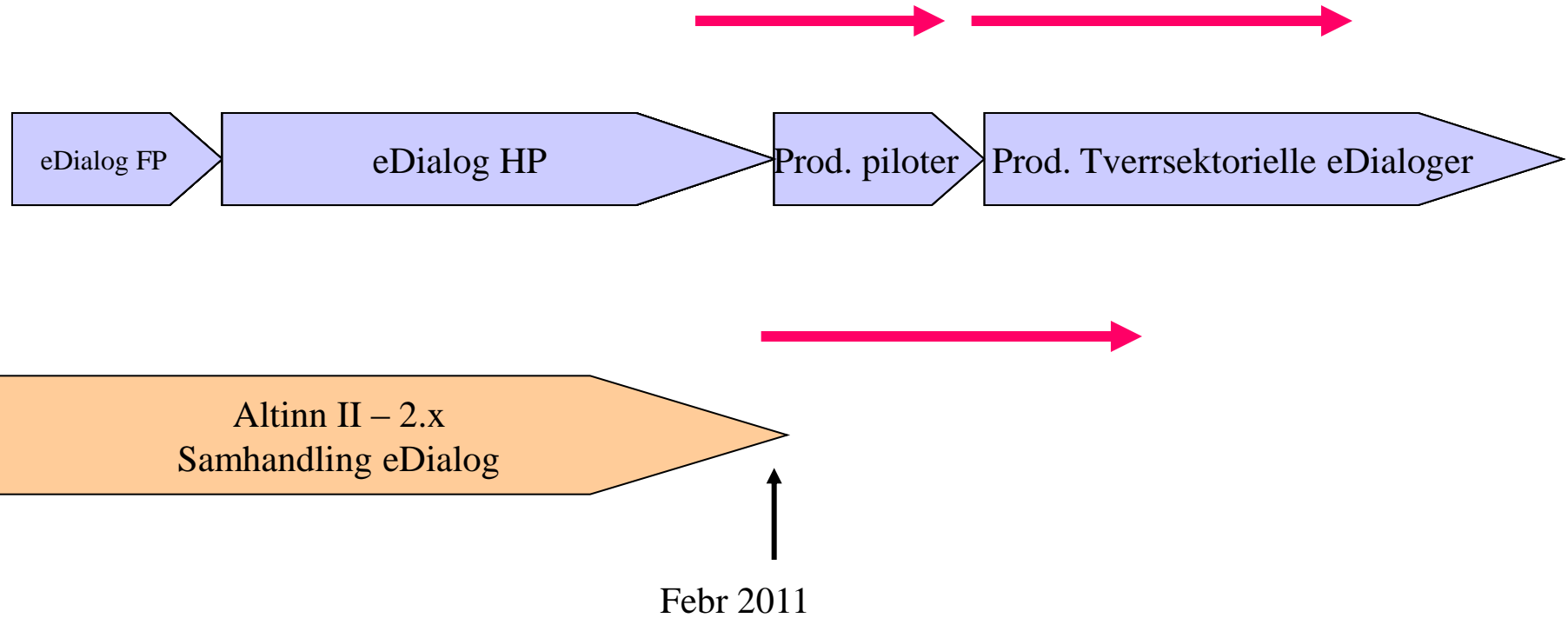

SKD's satsingsforslag og verdiskapning i AI

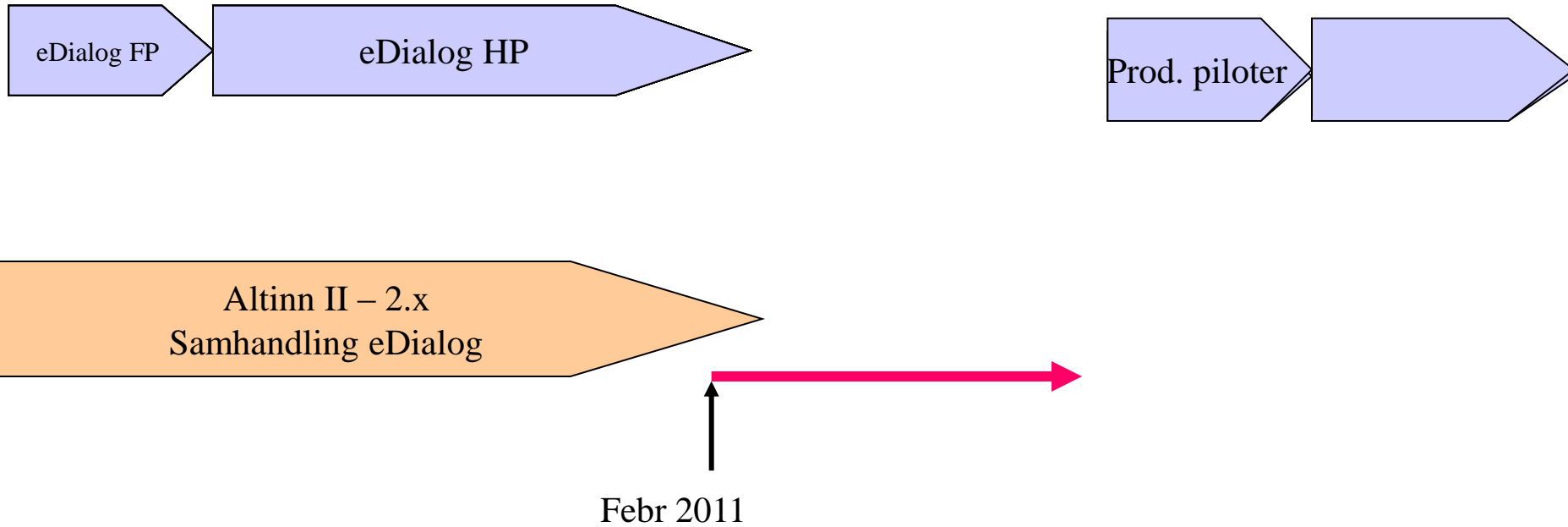

Framdrift

Framdrift - Senere oppstart piloter

- Videreutvikle bruken av felleskomponenten Altinn
- Delta aktivt i AII samarbeidet
- Selvangivelsen (WebSA) fra AI til AII
  - .. fastsatte planer og med kontinuitet for tjenestene i AII 2012
- prioritere migrering av resterende enkelttjenester fra AI til AII
- Videre er det viktig at det videreutvikles et grunnlag for eDialoger og at(det gis) mer fokus på brukerkvalitet og sanntidsløsninger.
- Bidra i forbedringspunkter fra QA rapport fra Veritas
- Sikkerhetsløsning koordineres med innføring av e-ID i forvaltningen.

Gevinstrealisering

Større fornyings –og effektiviseringstiltak, herunder organisasjonsutvikling og utvikling av ulike informasjons –og kommunikasjonssystemer, innebærer ofte store investeringer. Finansdepartement forventer at slike utviklingstiltak normalt kjennetegnes ved at den samfunnsøkonomiske nytten overstiger kostnadene, og at tiltakene skal gi gevinster i form av lavere bemanningsbehov, og/eller at tiltakene gir klare effektgevinster.

Departementet forutsetter at ethvert utviklingstiltak av en viss størrelse baseres på en nytte-kostnadsanalyse (lønnsomhetsanalyse) som inkluderer en særskilt plan for gevinstrealisering.

Gevinstrealisering

Departementet ønsker å ha innsikt i større innsparinger som følge av regelverks- og prosedyreendringer mv. av prosjekter som er finansiert innenfor egen budsjetttramme. Dette er innsparinger som i utgangspunktet tilfaller etaten.

Hva betyr dette for prioriteringene av nytteområder ?

1 kr = 1 kr = 1 kr
Innbygger   Næringsliv   Forvaltning

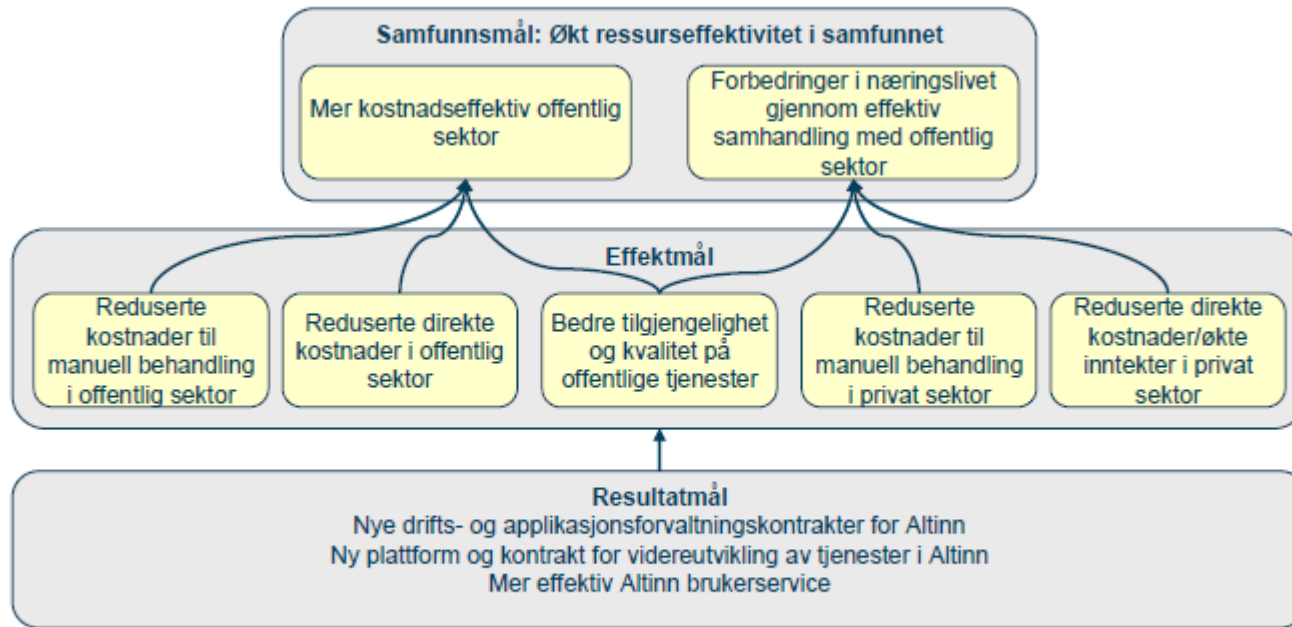
Eierstruktur AII – utfordrende

- NHD - næringslivet
  - Brønnøysundregistrene

- FAD - innbyggere

- SKD – rapp om både næring og innbyggere til FIN

Sluttbruker effektene for innbygger ?

Figur 2: Sammenhengen mellom samfunns mål, effektmål og resultatmål

BR rapporterer til NHD – Hvor er innbyggersegmentet ?
eDialoger – mest orientert mot innbyggere.

- Konfigurasjonsstyring og forankring av nytte – kost modeller ?
  - 2008: V 1 – opprinnelig (rammer og forutsetninger)
  - 2010: V 2 – revidert / oppdatert (nye rammer og forutsetninger)
  - Hva skal gevinstrealiseringen forholde seg til ?
    - En eller begge versjoner ?
- Altinns andel av verdiskapningen
- Politisk forankring – teknologi er det enkleste og mest konkrete ?
  - Finansiering
  - Regelverk
- ” Fugler på taket ”

➤ **Utfordringer**

- Tverrsektorielle prosesser
- Jfr successkriteriene fra 2008
- Hvor mange av tjenestene er på tidlig stadium ?
- Hvordan kan de tas ned konkret
- Har All kapasitet
- Har BR kapasitet
- Er overordnet organisering korrekt
- Hvilke ledelsesnettverk er operative
- Vi er fortsatt silo orientert og silo styrt

Rammen opprinnelig - 2008

- Rammen for analysen er ti år – fra 2008 til og med 2017. Dette er innenfor den normen på 5 til 15 år som SSØ anbefaler for vurdering av IKT-prosjekter. Veileder i samfunnsøkonomisk analyse og gevinstrealisering av IKT-prosjekter . Ti år er valgt ut fra at løsningen for så vidt etableres i et marked med rask teknologisk utvikling, men samtidig er satsingen knyttet til en modularisering og tjenesteorientering som skal sikre at deler kan videreutvikles/byttes uten at helheten påvirkes.
- Det forutsettes at den plattformen som etableres kan benyttes som grunnmur for Altinn-løsningen forbi et skifte av drifts- og applikasjonsforvaltningsleverandør. Kostnader for en utlysning av avtalene er tatt inn på kostnadssiden for Altinn II-satsingen i 2014.

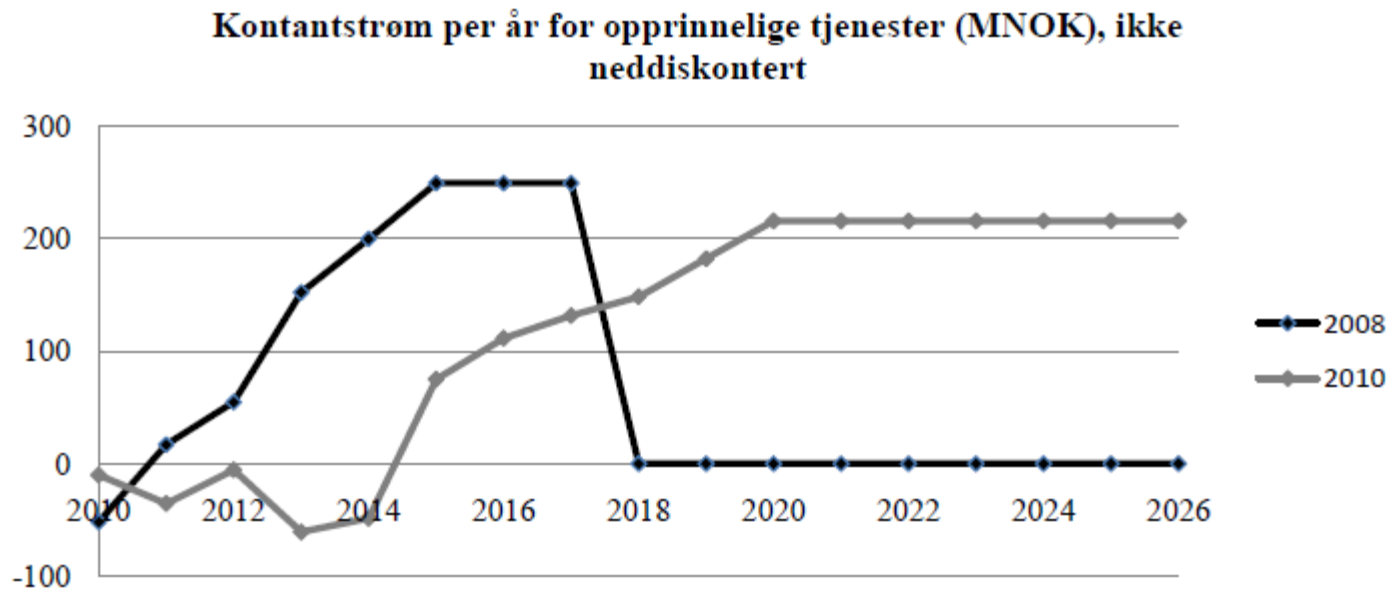
Rammen - Analysen i 2010

- For de opprinnelige tjenestene fra 2008 viser den reviderte analysen at årlig gevinst er redusert og investeringsbehovet for de konkrete tjenestene har økt. Her er det imidlertid viktig å være oppmerksom på at analysen fra 2008 var basert på langt grovere estimat og at endringer i enkelte tjenester gir store utslag på total gevinst. Med nye forutsetninger lagt til grunn viser likevel analysen positiv utvikling i netto nåverdi for de konkrete tjenestene. Årsaken til dette er forutsetningen om økt levetid fra 10 til 15 år.

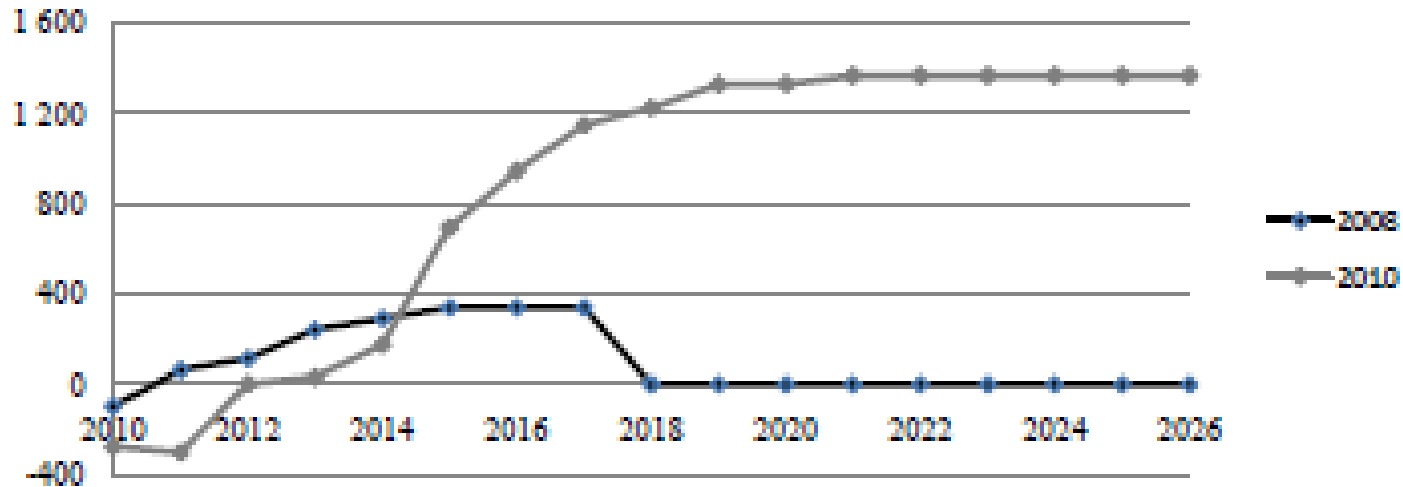
Opprinnelige tjenester

Figur 6: Kontantstrøm per år for de opprinnelige tiltakene, ikke neddiskontert. 2008 og 2010 estimat.

Total kontantstrøm per år (MNOK), ikke neddiskontert

Figur 7: Total kontantstrøm per år, ikke neddiskontert. 2008 og 2010 estimat.

Vi gjør oppmerksom på at grunnlaget for denne analysen er de mest sannsynlige, deterministiske, estimatene oppgitt av de ulike tjenesteeierne. Metier har på oppdrag av Bronnoysundsregistrene utført en usikkerhetsanalyse som bygger på estimatene fra denne analysen samt estimerte virkninger for planlagte nye tjenester gjennom analyseperioden. For vurdering av usikkerhet knyttet til tallene som er presentert i denne rapporten viser vi til Usikkerhetsanalyse av nyttekostnadsestimater Altim II (Metier 2010).

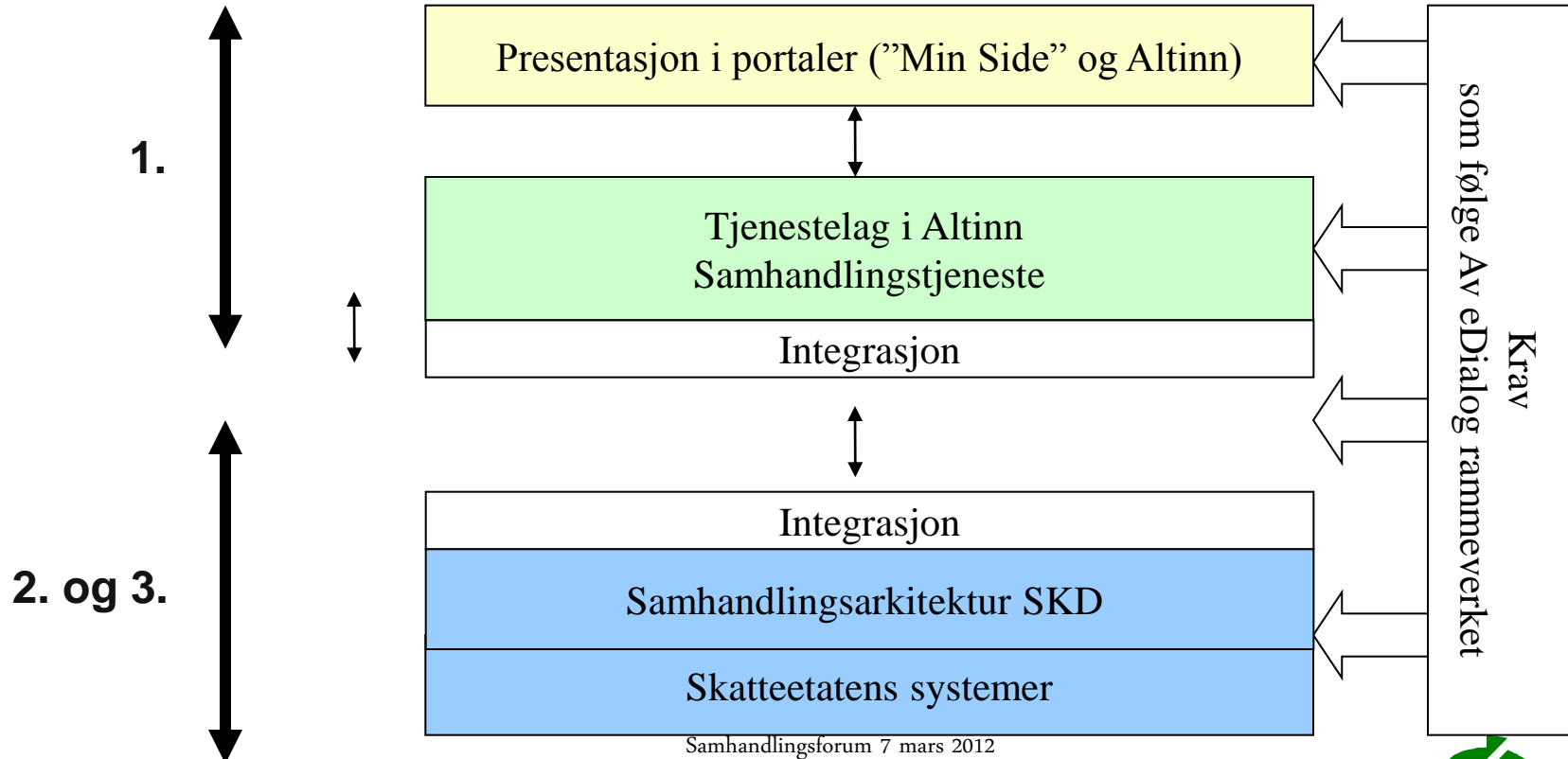
- Hva er den reelle andel av Altinn i verdiskapningen
- Videreutvikling av metodikk: Dagens metodikk identifiserer gevinster som oppstår både som følge av intern effektivisering, bruk av Altinn og andre felleskomponenter. Behov for i større grad å kunne å isolere hvilke gevinster som faktisk kan relateres direkte til Altinn-investeringen.

Rammeverket for eDialog – en del av samlet verdiskapning

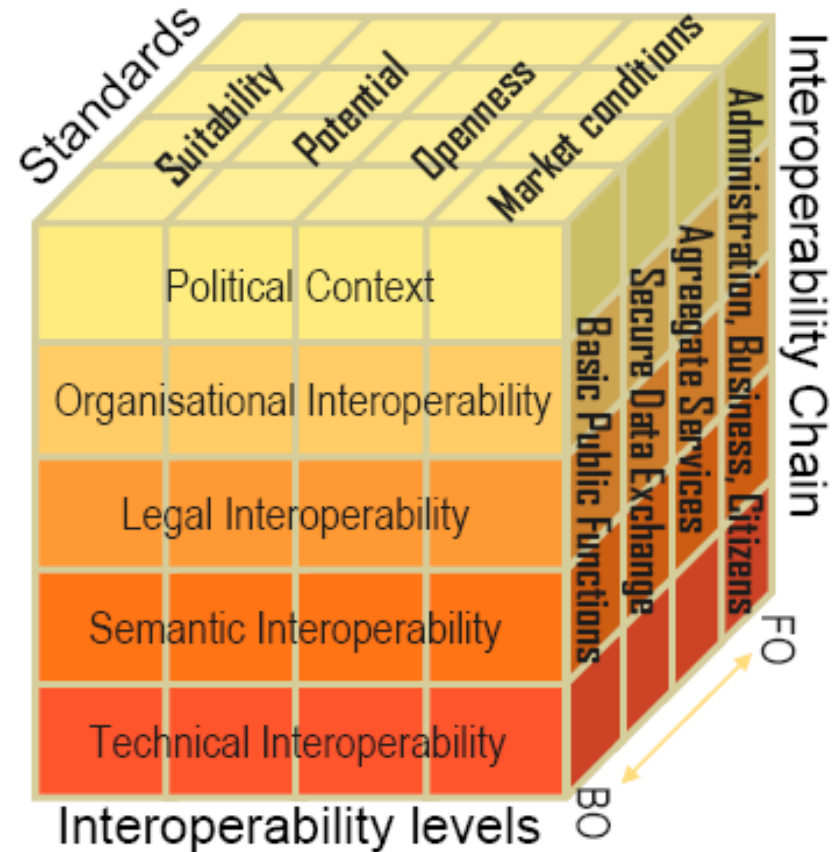
1. Etablerer **felles rammeverk for forvaltningen** på Altinn og portallaget
2. Etablerer **rammeverk** for hvordan SKD's arkitektur skal samhandle med Altinn
3. SKD's interne samhandlingsarkitektur kan gjenbrukes for andre etater

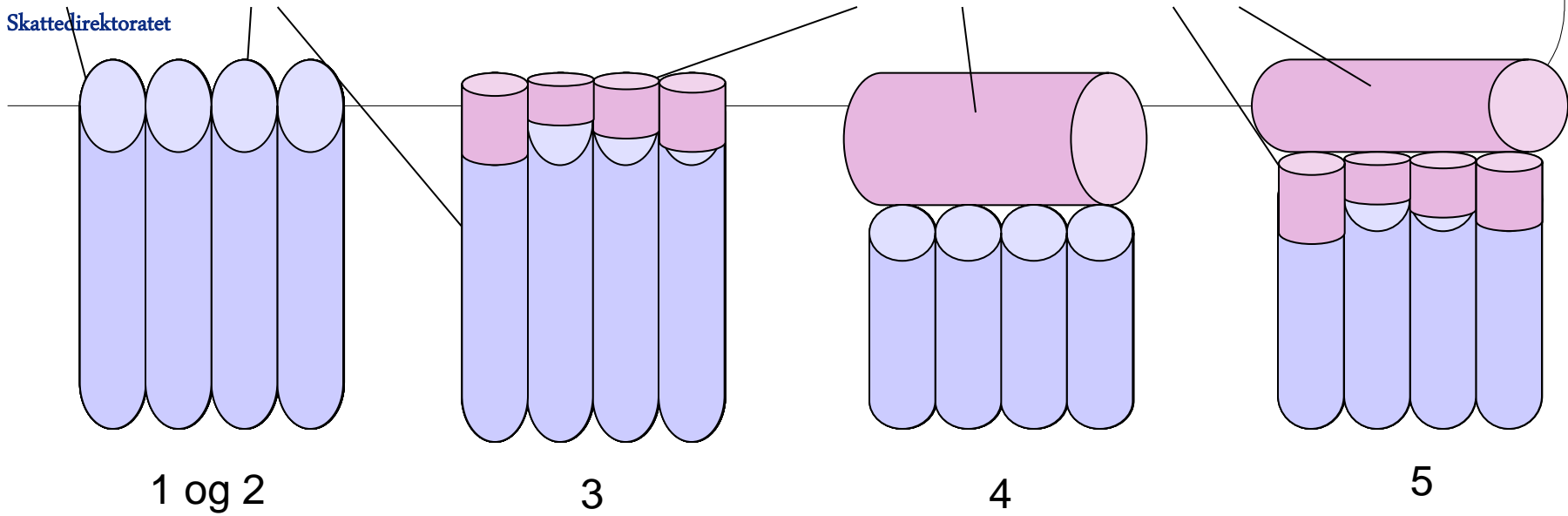

➤ FOKUSOMRÅDER

- Semantisk
- Organisatorisk

Er det mulig å fokusere bare på noen av lagene ?

Styringsmodell – trinnvis utvikling

1. Rene silobudsjetter – omtale av samhandling i styringsdokumenter
2. Rene silobudsjetter – krav til fellesløsninger og samhandling i tildelingsbrev
3. Budsjettmidler for fellesløsninger/ samhandling øremerket i silobudsjett
4. Budsjettmidler for fellesløsninger trukket ut av silobudsjettene – adm. og tildeles separat
5. Øremerkede fellemidler i silobudsjett og fellesmidler som adm. og tildeles separat (kombinasjon av 3 og 4)

Rammevilkår budsjettmidler for fellesløsninger

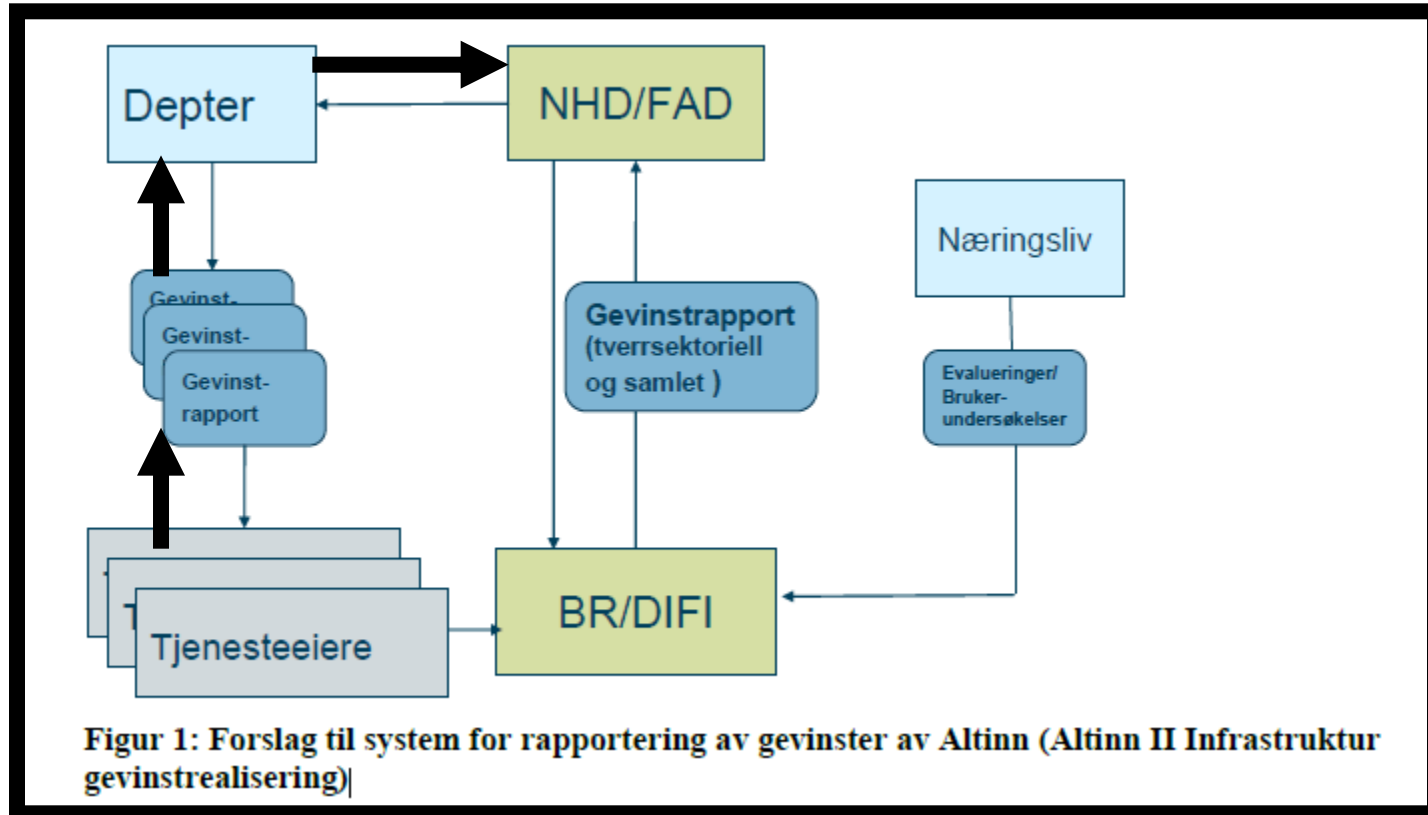
- Etablere en sterk sentral styring av fellesmidlene – kompetansemiljø må bygges opp – de må skape tillitt i forvaltningen i kraft av sitt arbeid.
- Miljøet må ha en kombinasjon av IT kompetanse og virksomhetskompetanse.
- Det må være tung gjennomførings- og styringskompetanse i miljøet
- Miljøet må være forankret i ett dep som har det hele samlede ansvaret (også for å koordinere evt silomidler som er øremerket fellesløsninger)
- Modell alla Høykomm eller forskningsrådet for søknad og tildeling av midler
- Det bør etableres ” flere samhandlingsprogram” – som realiserer de løsninger basert på fellesmidler.
- Prioriteringer for fellesløsninger må synkroniseres med prioriteringer gitt i de respektive tildelingsbrev – unngå konflikter og uklarheter i forholdet mellom etasstyringen og styringen av fellesløsningene.

- Rammeverk for kost/nytte modeller og samfunnsmessig analyse må foreligge og legges til grunn ved tildeling av midler
- Evt budsjettoverskridelser / gap i leveranser må dekkes av respektive silobudsjetter hos deltakende etater/kommuner (riset bak speilet)
- Fellesmidler bør forankres i ett departement – en minister ansvarlig for fellesløsninger (både for innbyggere og næringsliv)

Rapporteringen må følge leveransene i de store prosjektene
Må være forankret i departementene

En fugl i hånden ?

- Bedre med noe håndfast og konkret, om enn lite (*fuglen i hånden*), enn store og luftige planer (ti fugler på taket).
- AII – 2010:
  - X - Fugler i hånden
  - Y – Fugler på taket

Fra BR's usikkerhetsanalyse

For analysen i kapittel 5 var det med utgangspunkt i BR og Altinn sin ”prospectliste” forutsatt fra 2012 realisert 1 ny eDialog og 4 nye innsendingstjenester per år som ikke er konkretisert med navn.

Nedenfor er vist effekten på forventet netto nåverdi av å endre på denne forutsetningen:
Forutsetninger for nye eDialoger og nye innsendingstjenester

Forventet netto nåverdi (MNOK)

Ingen nye eDialoger eller innsendingstjenester 10 908

1 ny eDialog og en ny innsendingstjeneste årlig i tre år 15 494

1 ny eDialog og 4 nye innsendingstjenester i året hvert år (utgangspunktet for analysen) 16 458

2 nye eDialoger og 6 nye innsendingstjenester i året hvert år 21 364

2 nye eDialoger og 10 nye innsendingstjenester i året hvert år 22 650

➤ Rigmor Aasrud

- ” Det er vi som bestemmer, og nå vil vi stramme til”
- ” Jeg kan love at det kommer mye spennende framover”
- ” Det skal bli et slags Altinn for borgerne”

➤ CW – Lederartikkel

- ” Vil, men får hun lov ? ”
- ” En virkelig fornying av offentlig sektor kommer ikke til å skje før en samlet regjering bestemmer seg for at det skal skje – og er villig til å ta den politiske kostnaden det er å utfordre det regionale maktapparat. Den regjeringen har vi ikke nå”

➤ **Hans Christian Holte ifm nedleggelsen av MinSide**

- Felles byggeklosser i norsk IKT politikk, nasjonale felleskomponenter
- Hvor mye bør de favne ? ” Dolphines, not Whales” – OECD i 2001
  - D: Mindre, smidige, modulbaserte løsninger
  - W: Store, tunge, rigide løsninger
- MinSide og Altinn vurderes i denne sammenheng